

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

המבקשת

מדינת ישראל – משטרת ישראל

בענין:

באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב
ע"י עו"ד נעה יניב, עו"ד לילך שלום ועו"ד דליה אברמוף

נ ג ד

1. נוי חדד

ע"י עו"ד ישראל קליין

2. צבי שירי

ע"י עו"ד שי גלילי

המשיבות והמשיב

3. ש"נ ו-14 אחרות שביקשו ששמותיהן לא יפורטו

ע"י עו"ד קטי צוטקוב ועו"ד ירוסלב מץ

החלטה בבקשה להגבלת שימוש במקום המשמש לפי הטענה

לביצוע עבירות הקשורות בזנות

1. בפני בקשה להגבלת השימוש בנכס ברחוב יצחק שדה 36 בתל אביב שלפי הטענה מתבצעות בו עבירות הקשורות בזנות. הבקשה הוגשה לפי סעיף 2 לחוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות, תשס"ה-2005 (להלן: "החוק" או "חוק הגבלת שימוש במקום"). סעיף זה קובע בבסיסו כך:

2. צו שיפוטי להגבלת שימוש במקום

(א) (1) בית משפט השלום, רשאי, לבקשת תובע, ליתן צו להגבלת שימוש במקום, בהליך אזרחי, אם שוכנע כי קיים יסוד סביר לחשש שהמקום ישמש לביצוע עבירה אם לא יינתן צו הגבלת שימוש.

(2) בבואו ליתן צו הגבלה שיפוטי ישקול בית המשפט, בין השאר, ביצוע עבירות קודמות במקום, את ידיעת בעל המקום או המחזיק או על ביצוע עבירה במקום או על הכוונה לבצע עבירה במקום ואת מידת הפגיעה שיגרורם להם הצו.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

סעיף 1 לחוק קובע כי "עבירה" לעניין חוק זה היא כל אחת מן העבירות הבאות לפי חוק העונשין, תשל"ז-1977:

- (1) עבירה של סרסרות למעשי זנות לפי סעיף 199;
- (2) עבירה של הבאת אדם לידי עיסוק בזנות לפי סעיף 202;
- (3) עבירה של סחר בבני אדם לעיסוק בזנות לפי סעיף 203א;
- (4) עבירה של החזקת מקום לשם זנות לפי סעיף 204;
- (5) עבירה של השכרת מקום לשם זנות לפי סעיף 205;

2. אציין מייד כי אין כל מחלוקת שהנכס הרלבנטי אכן משמש נשים העוסקות בזנות לעיסוקן בקיום יחסי מין תמורת תשלום כספי¹. עם זאת, אין גם מחלוקת כי אין ראיות כלשהן לכך שמתבצעות במקום העבירות החמורות יותר לפי החוק של הבאת אדם לידי עיסוק בזנות או סחר בבני אדם לעיסוק בזנות². לפיכך, הדיון יעסוק בשלוש העבירות האחרות מחוק העונשין המנויות בחוק, ואלו הן:

199. סרסרות למעשי זנות

(א) אלה דינם מאסר חמש שנים:

- (1) מי שמחייטו, כולה או מקצתה, דרך קבע או בתקופה כלשהי, על רווחי אדם העוסק בזנות;
- (2) מי שמקבל ביודעין מה שניתן בעד מעשה זנות של אדם או חלק ממה שניתן כאמור.

(ב) ...

(ג) לענין סעיף זה אין נפקא מינה –

- (1) אם הדבר שקיבל העבריין היה כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת;
- (2) אם קיבל את הדבר מאדם העוסק בזנות או מאדם אחר;
- (3) אם קיבל אתגן בעד מעשה זנות או חליפיו של אתגן.

¹ המונח "בית בושת" המבטא מילולית עמדה שלילית כלפי העיסוק בזנות ומציגו כעניין מביש נחשב כיום למונח הנקי למוסד זה. על מנת להימנע מלבטא עמדה שלילית כלפי הנשים שעיסוקן בזנות, שגם כך הן קרובן ליחס שלילי בחברה, אמצע להשתמש במונח זה. המונח "בית זונות", הוא מונח נישאלי מבחינה לשונית, אך דבק בו במידה רבה היחס החברתי השלילי לעיסוק בזנות, עד כדי שימוש בו ככינוי גנאי למקומות אחרים בעלי תכונות שליליות מסוימות, ולכן על אף הסרבול הלשוני הכרוך בכך אמצע להשתמש גם בו.

² העבירה המצוינת בחוק הוחלפה לאחר חקיקת החוק בעבירה שבסעיף 377א.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

204. החזקת מקום לשם זנות

מי שמחזיק או מנהל מקום, לרבות כלי רכב וכלי שיט, לשם עיסוק בזנות, דינו - מאסר חמש שנים.

205. השכרת מקום לשם זנות

מי שמשכיר או מחדש שכירות של מקום, לרבות כלי רכב וכלי שיט, בידעו שהוא משמש או ישמש לאדם מקום למעשי זנות, דינו - מאסר ששה חדשים; והוא הדין אם לא הפסיק השכרתו של מקום לאחר שנודע לו שהוא משמש כאמור, על אף שיש בידו זכות להפסיקה ולתבוע פינוי בשל כך.

3. בסעיף 2 לחוק הגבלת שימוש במקום, שנוסחו מובא לעיל, מופיע המונח "יסוד סביר לחשש" שהועתק מסעיפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996. כמו בסעיף 2 לחוק הגבלת שימוש במקום נעשה בסעיפים אלה, הקובעים את הסמכות לעצור אדם, שימוש גם במונחים "רשאי" ו"שוכנע" (ראו סעיפים 12, 13, 21 לחוק המעצרים). עוד נאמר בסעיף 2 לחוק הגבלת שימוש במקום, שבקשה למתן צו להגבלת שימוש במקום תידון בהליך אזרחי. מכל אלה ניתן ללמוד כי לשם הוצאת צו להגבלת שימוש במקום לא נדרשת מידת הוכחה ברמה שמעבר לכל ספק סביר כפי שנדרשת במשפט פלילי. לצורך הכרעה בבקשה הנדונה בפני אין צורך ממשי לקבוע מהי מידת ההוכחה המדויקת הנדרשת, כיוון שהדיון שהתנהל בפני התמקד בשאלת ההצדקה המהותית להוצאת צו להגבלת שימוש, ולא בהיבטים הראייתיים.

המשיבים לבקשה ועמדותיהם:

4. המשיבה 1, היא בעלת הנכס שאת השימוש בו מבקשים שאגביל, ואשר נגדה הוגש כתב אישום שבו היא נאשמת בהשכרת המקום לשם זנות. משיבה זו התנערה מן השימוש שנעשה בנכס שבבעלותה, והציגה באופן פורמאלי עמדה שלפיה אין לה התנגדות להוצאת הצו המבוקש כל עוד לא תביא הוצאת הצו לפגיעה כלכלית בה (כתוצאה מצורך לפנות את השוכר שיביא אותו להגיש נגדה תביעת פיצויים).

5. המשיב 2, שוכר הנכס, שנגדו הוגש כתב אישום בגין החזקת מקום לשם זנות וסרסרות למעשי זנות, לא התייצב כלל לדיונים בפני ולפי הודעה של באות כוח המדינה (שהוגשה לאחר סיום הדיונים בבקשה) אף הוכרו לאחרונה כחסוי. בא כוחו הציג בפני בשמו את התנגדותו להגבלת השימוש במקום.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

6. חמש עשרה המשיבות שקובצו תחת המספר 3, הן נשים שהתייצבו באולם בית המשפט בתחילת הדיון בבקשה, וטענו שהן שוכרות חדרים בנכס הרלבנטי לשם עיסוק בזנות. משיבות אלה הביעו התנגדותן להגבלת השימוש במקום, כיוון שהעיסוק בזנות הוא חוקי, והגבלת השימוש במקום לצורך עיסוקן בזנות עלולה לדחוק אותן לרחוב, שבו תנאי העיסוק בזנות קשים בהרבה.

7. יצוין שבאות כוח המדינה התנגדו לצירופן של הנשים שעוסקות בזנות במקום כמשיבות לבקשה ולכך שבית המשפט יאזין לעמדותיהן. מצאתי עמדה זו שהוצגה מטעם המדינה כעמדה שגויה ופוגענית³. החוק קובע בסעיף 2(ב) כי בטרם מתן צו על בית המשפט לשמוע עמדותיהם של בעל נכס ושל המחזיק בו, ובסעיף 1 לחוק נאמר כי המונח "בעלים" מתייחס גם לשוכר נכס, והנשים טענו שהן שוכרות בו חדרים. יתר על כן, המשיבות שמשתמשות במקום לצורך עיסוקן, עלולות להיפגע מהחלטה על הגבלת השימוש במקום, ועקרונות הצדק מחייבים לשמוע את עמדתן בקשר לבקשה שהיעתרות לה עלולה לפגוע בהן. עניין זה בא לידי ביטוי מפורש בסעיף 2(ו) לחוק הגבלת שימוש במקום הקובע כי כל מי שרואה את עצמו נפגע מהחלטה להגבלת שימוש במקום יכול לערער עליה לבית המשפט המחוזי. החשש מכך שנשים שעיסוקן בזנות יביעו את עמדתן מי שמנהל את מקום העיסוק שלהן ולא את עמדתן הוא מובן, אך אין בו הצדקה להשתקתן של הנשים. השתקה כזו פוגעת בכבוד האדם של הנשים שכן היא מבוססת על הנחה אפריורית שלא נבחנה, שלפיה הן אינן בריות אוטונומיות ואין הן מבטאות את עמדתן שלהן.

הראיות שהוצגו בפני:

8. במהלך הדיונים העידו בפני מטעם המדינה שלושה קצינים של מחלק המוסר של משטרת ישראל וכן מנהלת תכנית "סלעית" לסיוע לנשים "במעגל הזנות". מטעם המשיבים העידו שש מבין המשיבות שעוסקות בזנות במקום וכן חוקרת אקדמית שבעברה הפעילה קליניקה משפטית שסייעה לנשים העוסקות בזנות, והייתה מעורבת בפעילות החברה האזרחית לסיוע לנשים שזה עיסוקן. משיבה 1 ומשיב 2 בחרו שלא להעיד בפני.

9. בפתח הדברים אציין שלא הובאה בפני כל ראיה לקיומו במקרה זה של סרסור אלים או כופה.

³ על הפסול שבהשתקה ראו: איתי פרוסט, הזונות הנעלמות מן העין: נוכחות נפקדות במשפט הישראלי (עבודת גמר לתואר מוסמך למשפטים באוניברסיטת תל אביב, 2004).

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

10. נציג משטרת ישראל, פקד ירון אלישיב, העיד בפני כי ידוע לו על עשרות מקומות שבהם ניתנים שירותי זנות בתל אביב. לדבריו, הרשויות מעדיפות שפעילות זו תתבצע באיזור התחנה המרכזית ולא במרכז העיר שבו הדירות יקרות, אך במוקדם או במאוחר אוכפים את החוק נגד כולם⁴. רפ"ק שי גרוץ העיד כי במקום שאותו מבקשים לסגור מתקיימות שתי משמרות שבכל אחת מהן עובדות בזנות לפחות 8 בחורות – בחוות דעתו ציין שזהו אחד המוסדות הגדולים בתל אביב מסוג זה, אם לא הגדול שבהם. בפני העיד שכשמתקשרים למקום עונה פקידה. כשהתקשר והתחזה ללקוח נאמר לו שמחיר הבסיס הוא 250 ₪ לא כולל תוספות⁵. עוד העיד שהנשים מקבלות רק חצי מהכסף שמשלם הלקוח – זהו תנאי לעבודתן במקום - בכך יש לדעתו משום ניצול שלהן. כמו כן העיד שהמשטרה סגרה את המקום בצו מנהלי בגלל המטרד שהוא גורם (הטיפול החל בגלל תלונה על מטרד) ובהתאם להנחיות הפרקליטות בעניין טיפול בעבירות הקשורות בזנות⁶. לדבריו, ובניגוד למשתמע מעדות אלישיב, לא מתחשבים בשאלת המיקום הגאוגרפי בעת החלטה על סגירה (כלומר, במידת היוקרה של השכונה) אלא רק בסוגיית המטרד⁷. כך נסגרו מוסדות דומים באיזורים שונים של העיר כולל כמה מן המוסדות ברשימה שהגיש עו"ד גלילי שתוזכר בהמשך (4-5 נסגרו בשנת 2014, שבה הוגשה הבקשה בתיק זה). פקד דודו דקל העיד בפני כי המוסד שאותו מבקשים לסגור הוא אחד המשמעותיים יותר במחוז, שכן עבדו בו נשים רבות במהלך כל שעות היממה. הטיפול המשטרתי בו החל בעקבות תלונה אנונימית (ראו גם ת/1 המתעד את תלונתו של בעל סטודיו בבניין ולעומתו מזכר נ/1 המתעד שיחה עם וועד הבית ודיירים בבניין שאינם רואים במקום מטרד). פקד דקל לא ידע להסביר מדוע לא הוצאו צווי הגבלה למוסדות מקבילים על רקע מטרדים.

11. נעמה ריבלין זאבי, מנהלת תכנית "סלעית" לסיוע לנשים המבקשות לצאת מ"מעגל הזנות", תיארה בתצהירה את פעילות התכנית שבראשה היא עומדת, שמייצרת לנשים שזה עיסוקן אלטרנטיבה לעיסוק בזנות. לדבריה, 90% מהפונות לקבלת סיוע מן התכנית הן קרבתן לפגיעה מינית מתמשכת בילדות, ורוב העוסקות בזנות יודו ש"היו מעדיפות מקצוע אחר וכי אין זנות בלי השפלה". מניסיונה היא יודעת שניתן לצאת מ"מעגל הזנות". התכנית סייעה עד היום לכ-1,000 נשים שהן רק קצה הקרחון של העוסקות (והעוסקים) בזנות, שמספרן גדול בהרבה. מתוך אותן 1,000 נשים, יצאו 280 מ"מעגל הזנות".

⁴ עדותו בפרוטוקול הדיון מ-29.10.2014.

⁵ עדותו בפרוטוקול הדיון מ-26.11.2015.

⁶ עדותו בעמ' 16 לפרוטוקול מיום 8.12.2015.

⁷ עדותו בפרוטוקול 26.11.2015.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

12. לדברי גב' ריבלין זאבי, נשים רבות פונות לעיסוק בזנות בעקבות מצוקה, חובות ונסיבות חיים קשות (אף על פי שיתכן שחלקן פונות לעיסוק זה מרצון), אך גם מרבית הנשים הפונות אל תכנית "סלעית" בבקשת סיוע עושות זאת מטעמים כלכליים (הסיוע הניתן אינו כספי). זאת, כיוון שגם אם הכנסתן בזנות גבוהה, נשים שזה עיסוקן מוציאות כספים רבים על צריכת מוצרים כפיצוי על עיסוקן. למרבה הצער, הוסיפה גב' זאבי ריבלין על דברים חשובים אלה התבטאות מתנשאת שלפיה "אחד המחסומים של הנשים בזנות הוא שהן לא מבינות איך אפשר לחיות מ-4,000 ₪, מה שאנשים רבים מסוגלים כמוכן לעשות"⁸.

13. גב' ריבלין זאבי הוסיפה כי בית הבושת⁹ שבו מדובר הוא מהגדולים בתל אביב. לדבריה, סכנות אורבות לנשים העוסקות בזנות בכל הזירות שבהן היא קיימת, שכן "אישה בזנות לעולם אינה מוגנת, שכן בהגדרה במשך מפגש היא נקנית על ידי אחר על מנת שיעשה בה כשלו". לדבריה, גם בבתי בושת קיימת אלימות. על בסיס מקרים דומים בעבר שבהם נסגרו מוסדות דומים העריכה העדה שאם אורה על הגבלת השימוש במקום, הנשים העוסקות בו בזנות לא ילכו לרחוב, שכן במקרים קודמים עברו הנשים למקום אחר מאותו סוג. על כך הוסיפה הבעת תקווה שסגירת בית הזונות תוביל לעזיבתן את עיסוקן: "אני יודעת שמשבר מייצר אופציה לדבר טוב יותר... הרבה אנשים רק ממקרים של אין ברירה עושים שינוי בחייהם. זו המציאות, זה הטבע האנושי" (גישה אחרת לחלוטין מגישה פטרנליסטית זו, ראו להלן בעדותה של העדה המומחית מטעם המשיבות).

14. שש הנשים שעיסוקן בזנות שהעידו בפני הן כולן בגירות בין שנות העשרים שלהן לבין סוף שנות הארבעים שלהן. חלקן ילידות הארץ וחלקן לא. בעלות רמות השכלה שונות (לרבות השכלה אקדמית). מרביתן אמהות לילדים. לפי עדויותיהן ולפי התרשמותי, אף אחת מהן אינה מכורה לסמים או לאלכוהול. חלקן סיפרו שהן עוסקות בזנות כל חייהן הבוגרים או כמעט כל חייהן הבוגרים ואצל חלקן החליף העיסוק בזנות עיסוק קודם (אחת מתוכן אף החלה לעסוק בזנות לפני שנים ספורות אחרי שנים רבות שעבדה במערכת החינוך). חלקן עוסקות במקביל לעיסוק בזנות בעיסוק נוסף.

⁸ פסקה 36 בתצהירה.

⁹ המינוח שבו נקטה העדה

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

15. כל הנשים שהעידו בפני הציגו את עיסוקן בזנות במקום שאת הגבלת השימוש בו מבקשים כעיסוק מתוך בחירה – בחירה שמשמעותה העדפת עיסוק זה על פני עיסוקים אחרים שהיו פתוחים בפניהן. מרביתן סיפרו כי המניע לעיסוקן בזנות הוא כלכלי - בין אם לצורך הישרדות ובין אם לשם שיפור רמת החיים. אחת האקדמאיות מביניהן העידה שאינה אוהבת לעבוד בעבודה רגילה המחייבת אותה לעבוד חמישה ימים בשבוע, ולכן מדי תקופה מסוימת היא עוסקת בזנות.

16. מתוך עדויותיהן של הנשים עולה כי חלק מלקוחותיהן מגיעים למקום מתוך רצון לקיים יחסי מין בתשלום דווקא עם אחת מהן שמוכרת להם מן העבר. אחרים מגיעים למקום כיוון שהמקום מוכר להם כמקום שבו ניתן לקיים יחסי מין בתשלום. הנשים העוסקות בזנות במקום יושבות במעין חדר המתנה. כאשר מגיע למקום לקוח שאינו קשור לאחת מהן מראש, יוצאת אחת מהן (לפי תור) לחדר שבו הוא נמצא והלקוח מחליט אם הוא מעוניין בקיום יחסי מין בתשלום איתה. אם כן – עומדת לאישה הזכות לסרב לקבלו כלקוח. אם אחד הצדדים אינו מעוניין – יוצאת הבאה בתור מבין הנשים אל "חדר הקבלה" והתהליך חוזר על עצמו. אם הצדדים מגיעים להסכמה הם נכנסים לאחד מתשעת החדרים במקום¹⁰ שבו הם מקיימים יחסי מין¹¹. הלקוח משלם לאישה סכום של כ-250 ש"ח¹² שמתוכו היא מפרישה 125 ש"ח למוסד (ככל הנראה כדי להקשות על איסוף ראיות נגד מי שמנהלים את המוסד ומרוויחים ממנו, מונח הכסף במגירה ולא נמסר ביד להנהלה). הנשים טענו כי הן שוכרות חדרים במקום והתשלום הוא עבור הסדינים, המגבות המים החמים וכדומה, אך לפי תיאוריהן הסכום שמועבר למוסד משולם על כל לקוח בלי קשר למשך הזמן שבו משתמשים בחדר: "3 דקות, 5, יכול להיות חצי שעה... תלוי מתי הוא גומר"¹³. שמו של צביקה חזר בעדויות כ"בעל הבית" של המבנה¹⁴.

17. כל הנשים העידו כי המוסד שמתנהל במקום שאת השימוש בו מבקשים להגביל הוא דיסקרטי, נקי, מסודר ובטוח עבורן, והביעו רצון עז שימשיך לפעול. הנשים העידו כי לא יפסיקו לעסוק בזנות אם יוגבל השימוש במקום שבו הן עוסקות בזנות כעת, אלא שהן יצטרכו לעבור למוסד מקביל שיכול להתאפיין בתנאים גרועים יותר מבחינתן, ואף הביעו

¹⁰ עדותה של מר"ל בפרוטוקול הדיון מ-8.12.2015.

¹¹ עדותה של ח"פ בפרוטוקול הדיון מ-8.12.2015.

¹² לעיתים 200 ש"ח ולעיתים 300 ש"ח או 400 ש"ח.

¹³ עדותה של מ"א, בעמ' 9 לפרוטוקול מ-8.12.2015.

¹⁴ ראו למשל עדויותיהן של מ"א וכ"ב באותו דיון.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

חשש שסגירת המקום עלולה להוליך אותן לעיסוק בזנות ברחוב בתנאים קשים בהרבה. הנשים הביעו את מחאתן על כך שמתערבים בענייניהן. כלשונה של אחת מהן (שיש בה אירוניה לא מודעת כנראה): "זה הגוף שלי. אני לא חושבת שיש למישהו זכות להגיד לי מה לעשות איתו"¹⁵.

18. בעוד שהן שיבחו את מקום עיסוקן, ביקרו המשיבות את יחסה של המשטרה אליהן. יחסה של המשטרה אליהן תואר על ידיהן כיחס משפיל ומזיק עד כדי התעללות ברוטאלית. בין היתר חזר התיאור של הוצאת הנשים עירומות לרחוב בעת פשיטה משטרתית על מקום עיסוקן, והתייחסות מילולית מעליבה כלפיהן מצד השוטרים.

19. יצוין שחלק מן הנשים העידו שהן עוסקות או עסקו בזנות גם במספר מוסדות דומים, שחלקם נסגרו בינתיים.

20. דבריהן של הנשים בעדויותיהן בפני התכתבו עם דברים שכתבה במאמרה¹⁶ נעמי לבנקרון, חוקרת בתחום שהעידה בפני מטעמן, ומאמרה צורף לחוות דעת שהוגשה מטעמה. כאשר מתארת לבנקרון במאמר את מפגשן עם המציאות של סטודנטיות בקליניקה משפטית המסייעת לנשים שעיסוקן בזנות היא כותבת: "רבות ... [מן הסטודנטיות] הגיעו חמושות בתפיסת עולם פמיניסטית רדיקלית לוחמנית: ייקוב הדין את ההר – את הנשים הללו יש להציל, ובכל מחיר. הן נפלו בפח העתיק מכולם: חלום סינדרלה. הרצון הנואש להציל ולו גם אישה אחת. לחלץ אותה מתופת הייסורים ולהביאה אל עולם נורמטיבי שכולו טוב. בעת שניצבה מולן אישה בוגרת, מרירה אך שקולה, צלולה בדעתה, לא מכורה לסמים או לאלכוהול, והבהירה להן כי עבורה עולם הזנות הוא פרנסה ותו לא, וכי אין בכוונתה לעזוב עולם זה לטובת שכר מינימום כקופאית, התקשו לעכל מידע זה".

21. התזה הבסיסית של העדה לבנקרון בחוות דעתה היא שהמשפט הפלילי אינו יכול לגרום לנשים להפסיק לעסוק בזנות, והאכיפה הפלילית עלולה בעיקר להזיק לנשים שזה עיסוקן. העדה הדגישה כי לאורך השנים "חקיקה המיועדת לפעול נגד בתי בושת נצלניים הופעלה יותר נגד נשים שעסקו בזנות בביתן או כאלה ששכרו דירה משותפת עם חברה למטרה זו, ולא כנגד בתי בושת גדולים".

¹⁵ שם.

¹⁶ נעמי לבנקרון, "מה לה לסטודנטית למשפטים בבית זונות? הרהורים על קליניקות משפטיות, שוטרים ונשים העוסקות בזנות", המשפט יז(1), 161, 195 (תשע"ג).

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

22. מקום מיוחד ניתן בחוות דעתה של לבנקרון לביקורת על פסק דינו של השופט אגרנט בע"פ 94/65 מרים תורג'מן נ' היועץ המשפטי לממשלה (1965), שבו פירש בית המשפט העליון את החוק האוסר על "החזקת מקום לשם זנות" כאוסר על נשים לעסוק בזנות בדירת מגוריהן. בית המשפט לא ראה קושי בכך שבפרשנות זו שהוא נותן לחוק הוא למעשה מעניש נשים על עצם עיסוקן בזנות. השופט אגרנט נסמך בפסק דינו על דעת "רובם המכריע של האזרחים" ש"רואים בזנות תופעה שהיא בלתי מוסרית ומזיקה כאחד". אגרנט גם הביע בפסק הדין את דעתו שלפיה "כל מדינה נאורה צריכה לחתור תמיד לקראת עקירה הרע הנ"ל, במידת האפשר משרשו וברור שגם למשפט הפלילי נועד תפקיד מסוים בהגשמת המטרה הזו". אגרנט אף העלה בפסק דין זה השערה כי אחת הסיבות לכך שהזנות עצמה לא נאסרה היא "שעד היום לא נערך בשום מקום מחקר הראוי לשמו בדבר הגורמים האמוציונליים המביאים נשים לידי עיסוק בזנות, שהוא כידוע מקצוע עתיק יומין". לדברי לבנקרון, תוצאתו של פסק דין זה הייתה שהתרבו בתי הבושת הנצלניים והסרסורים והתרבתה גם זנות הרחוב.

23. לבנקרון מספרת שמספר חודשים לאחר מתן פסק הדין בעניין מרים תורג'מן פגש השופט יואל זוסמן את אחד מחברי הכנסת שנטלו חלק מרכזי בחקיקת סעיף החוק, שהביע את תדהמתו על הפרשנות שנתן בית המשפט לסעיף. כלשונו של זוסמן במאמרו¹⁷: "והיה [חבר הכנסת] נדהם מן העובדה שבכלל לא חשבו בכנסת על אותה אישה-זונה המשתמשת בחדרה העלוב לצרכי מגורים ופרנסה כאחד... [ואמר לי:] מה שאתם פסקתם, שלאישה יהא צפוי עונש מאסר של 5 שנים, אם לא העתיקה את עיסוקה אל מתחת לכיפת השמיים, דבר זה בכלל לא העלנו על הדעת".

24. לבנקרון הביעה את דעתה שהדרך לעזור לנשים שעוסקות בזנות הוא ביטולה של הלכת מרים תורג'מן – כלומר, לאפשר לנשים שעוסקות בזנות לעשות זאת בבתיהן בכפוף לכך שלא נגרמים מטרד לשכנים או פגיעה בילדים. ניתן לקשור המלצה זו שלה גם לכך שכדבריה "המאה ה-21, על שפע האמצעים הטכנולוגיים שהציעה, ביטלה במידה רבה את תפקידו המסורתי של הסרסור כגורם היחיד או המרכזי היכול להשיג לקוחות עבור נשים"¹⁸.

¹⁷ יואל זוסמן, "בתי משפט והרשות המחוקקת", משפטים ג 231, 219 (1971)

¹⁸ פסקה 34 לחוות דעתה

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

לבנקרון הדגישה כי הנסיון מלמד שבאילוץ של נשים העוסקות בזנות לעבור מבית בושת אחד למשנהו אין כל תועלת לנשים. להיפך, הוא רק פוגע בהן – הן משום עצם התחככותן הלא נעימה עם המשטרה והן משום שהוא גורם להן לעבור למקומות גרועים יותר. לבנקרון אף מחתה על הפטרנליזם המאפיין את הטיפול בעניינים אלה. כלשונה: "לפעמים כדאי להקשיב לנשים, ולא לטפוח להן על הראש בפטרנליזם"¹⁹. לבנקרון ציינה כי החוק שמכוחו מבקשת המדינה את הגבלת השימוש במבנה המשמש את הנשים לעיסוקן בזנות נחקק כחלק מהמאבק בסחר בנשים – תופעה שישראל סבלה ממנה טרם חקיקתו, והובילה להפעלת לחץ בינלאומי עליה להיאבק בה.

25. לדברי לבנקרון, "נשים יגיעו לזנות כל עוד החובות נערמים"²⁰, ולכן דרך מועילה בהרבה לצמצום תופעת הזנות היא צמצום פערים חברתיים על ידי המדינה. במיוחד הדגישה לבנקרון צעדים הנוגעים לקבוצת האוכלוסייה שעליה נמנות מרבית הנשים שעיסוקן בזנות – העלאת הקצבאות לנשים חד הוריות, שיפור הסיוע בדיוור הציבורי וחתירה לביטול פערי השכר בין גברים לנשים²¹.

26. עו"ד גלילי שייצג בפני את שוכר הנכס (המשיב 2) הגיש רשימה שהרכיב באופן לא ידוע ובה 70 מקומות נוספים באיזור המרכז שבהם ניתנים שירותי מין בתשלום, וכן צירף פרסומים מפרסומים שונים לשירותי מין בתשלום.

27. מנגד הגישו באות כוח המדינה רשימה של 28 מקומות (ברחבי הארץ) שטופלו בהוצאת צווי הגבלת שימוש לפי החוק (מנהליים ולעתים גם שיפוטיים) משנת 2013 ואילך.

האם הוכחו תנאי החוק להוצאת צו הגבלת שימוש:

28. לאחר ששמעתי את הראיות השתכנעתי כי יש יסוד סביר לחשש (ואף הרבה מעבר לכך) שאם לא ינתן צו הגבלת השימוש המבוקש ישמש המקום שבו עסקינן לביצוע העבירות של סרסרות למעשי זנות לפי סעיף 199 לחוק העונשין; החזקת מקום לשם זנות לפי סעיף 204; והשכרת מקום לשם זנות לפי סעיף 205;

¹⁹ עמ' 10 לעדותה בפני.

²⁰ שם.

²¹ פסקה 35 לחוות דעתה

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

29. מן הראיות שסקרתי לעיל עולה כי במקום שאותו מבקשים לסגור ניתנים שירותי זנות על ידי מספר רב של נשים. אין ספק כי למקום יש קיום כמוסד שבו ניתנים שירותי זנות (כלומר, זהו "בית בושת" או "בית זונות"), ולא מדובר במעין מלון שבו נשים שוכרות חדר שבו הן נותנות שירותי מין. לפי התיאורים שבאו בפני שירותי הזנות הם הפעולה היחידה במקום. חלק מן הלקוחות מגיעים אל המוסד כמוסד שבו ניתנים שירותי זנות, ואז מתבצע תהליך "זיווג" בין לקוח לאחת הנשים העובדות במקום, שממתינות בחדר אחד ויוצאות אל הלקוח לפי תור. בעל הבית מקבל 125 ₪ מתוך האתנן שמשלם כל לקוח (מחצית האתנן הממוצע).

30. הגדרתו של החוק למונח "סרסרות" היא כמובא לעיל רחבה ביותר. די בכך שמן העדויות עולה שהמשיב 2 "מקבל ביוזעין מה שניתן בעד מעשה זנות של אדם או חלק ממה שניתן כאמור" כדי שמעשיו יחשבו כסרסרות לעניין חוק העונשין. העובדה שכפי שהובהר מעדויות הנשים שעוסקות בזנות במקום, בעל הבית מקבל תשלום לפי לקוח ולא לפי משך השימוש בחדר (בין אם מדובר ב-3 דקות ובין אם מדובר ב-30 דקות) מעלה שלא מדובר בשכירות או בשכירות משנה כטענת המשיבים, אלא בסרסרות כהגדרת החוק. הטענה שמדובר בתשלום עבור נקיין החדר, מגבת וסדינים נקיים אינה משכנעת, כיוון שמדובר בתעריף בלתי סביר עבור כביסת הפריטים ונקיין החדר שמשתמשים בו לפרק זמן כה קצר. מן העדויות שנשמעו בפני גם ברור לחלוטין שמדובר במקום המושכר ומוחזק לשם זנות. בלי לפרט יתר על המידה, אציין שפרשנותו של עו"ד גלילי לפסק הדין בע"פ 2249/92 בעניין גביזון – שגויה. החוק אינו מזהה בהגדרותיו בין מי שמחזיק מקום למי שמנהל מקום כזה. פסק הדין בעניין גביזון עוסק בעניינו של מי שהואשם בניהול מקום שלא החזיק בו, ולכן בית המשפט ניתח מהו "מנהל" במובנו של החוק. לעניינו, די בכך שמר שירי מחזיק במקום, ועל כך אין מחלוקת, ואין צורך להוכיח שהוא גם מנהל אותו. אין גם כל ספק שמשיבה 1 מודעת מזמן לשימוש שנעשה במקום שאותו היא משכירה.

31. איש מהמשיבים בפני לא טען כי בכוונתו הממשית להפסיק את השימוש במקום לשם זנות או לשנות דבר מן המתרחש בו כיום (ראו בהמשך לעניין האפשרות לאגד את הנשים שעיסוקן בזנות). להיפך, המשיבות 3 והמשיב 2 נאבקו על האפשרות להמשיך לקיים במקום את אותה הפעילות. מכאן שיש יותר מאשר יסוד סביר לחשש שהעבירות הנעברות במקום כיום ימשיכו להיעבר גם בהמשך אם לא ינתן צו הגבלת השימוש, ומתקיימות דרישות החוק להוצאת צו הגבלת השימוש.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

על הזנות ועל האנומליה החוקית במעמדה של הזנות בישראל:

32. דומה כי בפסק הדין בעניינה של מרים תורג'מן, שניתן לפני 50 שנה והוזכר לעיל, ביטא השופט אגרנט כמובא לעיל את הגישה ההיסטורית שראתה בנשים העוסקות בזנות נשים חוטאות. נראה שגישה זו התחלפה מאז (לפחות בחלק בעל משקל של האוכלוסייה) בתפיסת הנשים שזה עיסוקן כקרבנות.

33. נעמי לבנקרון מציגה במחקרה²² ארבע גישות לזנות הרווחות בישראל - **תפיסה דתית-שמרנית** שלפיה הזנות היא בעיה מוסרית ותועבה מזיקה, שהמחזיקים בה תומכים באכיפה בלתי מתפשרת של החוק ובהפללת כל המעורבים (לבנקרון מצביעה על נזקיה של גישה זו); **תפיסה ליברלית** שלפיה זנות היא עבודה לגיטימית וזכותן של נשים לבחור בה כעיסוק, ולכן המחזיקים בה תומכים במיסוד הזנות (שלבנקרון מציגה את יתרונותיו המסוימים); **תפיסה פמיניסטית רדיקלית** שלפיה הזנות היא מוסד המשפיל את כל הנשים בחברה, מנציח את אי השוויון בין גברים לנשים²³ ומשמר את דימוין של הנשים כאובייקט מיני. האוחזות בתפיסה זו רואה בזנות מנגנון של ניצול ודיכוי חברתי²⁴, ומדגישה את העובדה שרוב הנשים הגיעו לעיסוק בזנות מחוסר ברירה בשל מצבן הכלכלי ובעקבות טראומות ילדות שהזנות מוסיפה עליהן נזקים נפשיים וגופניים; **ותפיסת הנשים כעובדות מין** שלפיה יש לכבד את בחירתן של הנשים לעסוק בזנות גם אם נעשתה במרחב בחירה מצומצם. האוחזות בתפיסה זו שמות דגש על הגנת זכויות הנשים העוסקות בזנות כעובדות, ומבקרות את הפטרנליזם של הפמיניזם הרדיקלי.

34. הילה שמיר מתארת במאמרה²⁵ את הגישות הפמיניסטיות השונות לזנות, ומצביעה על יתרונות הגישה הסובלנית לזנות הנוהגת בארץ (כפי שאפרט בהמשך, בתיק זה הציגו נציגות המדינה עמדה אידאולוגית התואמת דווקא את תפיסת הפמיניזם הרדיקלי).

²² נעמי לבנקרון, "מיסוד הזנות: בין מיתוס למציאות – מחקר משווה בארבע מדינות" (הוצאת מוקד סיוע לעובדים זרים, 2007)

²³ על הזנות כביטוי ליחסים הלא שוויוניים בין נשים לגברים (או כלשונה: "ההקשר המגדרי-כוחני והלא שוויוני") ראו: נויה רימלט, "על זנות, מגדר ומשפט פלילי: הרהורים על הצעת החוק להפללת צרכני זנות", משפט וממשל י"ג (2010) 439, 460. כן ראו

²⁴ ראו גם: שולמית אלמוג, **זנות: לקראת המשגה של קלון חברתי**, מתוך נייר עמדה בעריכתה בהוצאת "נבו" (2009), 24.

²⁵ הילה שמיר "גישות פמיניסטיות לרגולציה של הזנות: מבט אוהד על הפער שבין החוק עלי ספר לבין החוק במציאות" **רגולציות** (עורכים: ישי בלנק, רועי קרייטנר ודוד לוי פאור, עתיד להתפרסם ב-2016).

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

35. במאמרה מתארת שמיר שלוש גישות שונות שאומצו בעולם לטיפול בתופעת הזנות – "גישת ההפללה המלאה" שבה מופללים כל המעורבים: האישה העוסקת בזנות, "הלקוח", הסרסור וכל יתר הנהנים מרווחי הזנות; "גישת המיגור", שבה האישה אינה מופללת, אך מופללים "הלקוח", הסרסור ויתר הנהנים; ו"גישת הדה-קרימינליזציה", שבה הזנות ונגזרותיה הן חוקיות. את הגישה הישראלית שמיר מכנה לכן: "גישת מיגור חלקית", כיוון שגם האישה העוסקת בזנות וגם "הלקוח" אינם מופללים.

36. שמיר מסבירה שבעוד גישת ההפללה המלאה נחשבת ככזו הפוגעת בנשים שעיסוקן בזנות, הרי ששתי הגישות האחרות נתמכות על ידי זרמים שונים של הפמיניזם, שכל אחד מהם מנסה להגן על העוסקות בזנות ולקדם שוויון בין גברים ונשים. ב"גישת המיגור" תומכות כאמור לעיל נשות (ואנשי) זרם הפמיניזם הרדיקלי שסבורות שזנות היא באופן אינהרנטי אלימות נגד נשים (לכן אין להפלייל את הנשים עצמן שהן קרובן לאלימות). בגישת הדה-קרימינליזציה תומכות נשות (ואנשי) הזרמים הליברליים והפוסט מודרניים של הפמיניזם וארגוני עובדות מין, שסבורות שעבודת מין הנעשית מבחירה היא עבודה כמו כל עבודה אחרת גם אם מרחב האפשרויות שמהן נעשתה הבחירה היה דל, ושהנזק הנגרם מן העיסוק בזנות לעוסקות בה אינו אינהרנטי, אלא תוצאה של דימויה השלילי ושל ההגבלות החוקיות עליה, שפוגעות בזכויותיהן כעובדות של הנשים העוסקות בזנות. בלי להרחיב בעניין זה, אציין שלפי המוסבר במאמר היחס השונה של הזרמים הפמיניסטיים לזנות מושפע גם מיחס שונה למין ולמיניות (הזרם הרדיקלי רואה במיניות "כאתר העיקרי לדיכוי נשים" כניסוחה של שמיר).

37. אשר להיבטים המעשיים של יישום הגישות השונות שמיר סוקרת במאמרה סדרת מחקרים המעלים ספק בשאלה אם חל צמצום כלשהו בהיקף העיסוק בזנות בשבדיה לאחר שזו אימצה חקיקה ברוח הגישה של "מיגור הזנות". בצד זאת, היא מתארת את הביקורת של ארגון עובדות המין בשבדיה על פגיעה בזכויות העוסקות בזנות בעקבות החקיקה שהפלילה את הלקוחות והובילה להטרדות מצד המשטרה, ירידת הזנות למחתרת, הגדלת ניצולן של הנשים על ידי סרסורים וקושי של רשויות רווחה לפנות לנשים ולנסות לעודדן להפסיק לעסוק בזנות. בשורה התחתונה נראה כי מאימוץ "גישת המיגור" צמחו יתרונות מסוימים, אך היו לה גם מחירים. באותו אופן גם גישה של דה-קרימינליזציה שאומצה בהולנד אינה מתוארת במאמר כמוצלחת במיוחד, שכן גם לה היו תוצאות חיוביות ושליליות כאחד.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

38. חשוב להדגיש כי האוחזות (והאוחזים) בתפיסה הפמיניסטית הרדיקלית אינן מייחסות חשיבות מכרעת לכך שנשים העוסקות בזנות מתנגדות להטלת איסור עליה, ואף יפגעו כלכלית אם היא תאסר. לתפיסתן, בעיסוק בזנות גלומה פגיעה חמורה בנשים שעוסקות בה (ובכלל הנשים), ולכן אין להתחשב ברצונן של נשים להמשיך לעסוק בזנות, בדיוק כפי שלגבי עבדות אין עוד מקום לתפיסת "אהבתי את אדוני"^{26, 27}.

39. מבחינה חוקית ובניגוד לעמדת הפמיניזם הרדיקלי - הזנות מותרת בישראל והדין אינו רואה אותה כעבדות. לפי הדין מותר לאדם לעסוק בזנות, ומותר לאדם לשלם למי שזה עיסוקו עבור יחסי מין²⁸ או כפי שנכון יותר לתאר זאת סוציולוגית כדי להדגיש את אחד הטיעונים של הפמיניזם הרדיקלי נגד מצב חוקי זה: לפי הדין בישראל מותר לאישה לעסוק בזנות, ומותר לגבר לשלם לאישה שזה עיסוקה עבור יחסי מין.

40. בצד מעמדה של הזנות כעיסוק חוקי אסר המחוקק הישראלי פעולות אחרות הסובבות את הזנות. לרבות, כאמור לעיל, כל השתתפות ברווחיה של העוסקת בזנות, החזקת מקום לשם זנות, ניהול מקום כזה או השכרת מקום לשם זנות. כפי שתואר לעיל, לסעיף העוסק בהחזקת מקום לצרכי זנות אף ניתנה על ידי השופט אגרנט פרשנות מרחיבה עד מאד הכוללת עיסוק בזנות בדירת המגורים של העוסקת בזנות.

41. האנומליה החוקית הטמונה בכך שהזנות עצמה מותרת – כלומר, הן האישה העוסקת בזנות והן "הלקוח" אינם עוברים עבירה – ובאותה שעה אסורות כל הפעולות הסובבות את הזנות לרבות החזקת מקום לשם זנות, יוצרת קושי גדול, שאליו אתייחס להמשך.

42. למצב החוקי שמגולמת בו שניות ערכית נוספה גם מדיניות אכיפה חלקית שבאה לידי ביטוי בהנחיה 2.2 של פרקליטות המדינה שכותרתה היא "מדיניות האכיפה בעבירות הנלוות לעיסוק בזנות".

²⁶ שמות כ"א.

²⁷ מאמרה של נויה רימלט, ה"ש 23 לעיל, 439, 481.

²⁸ ובלבד שמי שעוסק בזנות אינו קטין.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

43. הנחיה זו בנוסחה מיום 3.5.2012 שהיה בתוקף בעת שהוגשה הבקשה המונחת בפני ובנוסחה מיום 23.6.2014 התקפה כיום, קובעות סדרי עדיפויות באכיפת עבירות הנלוות לזנות. לפי ההנחיה "על מערכת אכיפת החוק לשאוף למגר את התופעה של סחר בבני אדם ועבירות חמורות נוספות (ובכללן סרסרות לזנות בנסיבות מחמירות) הנלוות לעיסוק בזנות, על בסיס ההכרה בכבוד האדם ובעקרונות היסוד של שיטת המשפט הישראלית... נוכח הצורך למקד משאבים במיגור התופעה, מדיניות האכיפה מחייבת מתן עדיפות למקרים בהם מתעורר חשד לעבירה של סחר בבני אדם או חשד לעבירות חמורות אחרות הקשורות לעיסוק בזנות או לניצול אנשים בזנות".

44. סעיף 7 להנחיה קובע ש"יש לבחון בהיבט החקירתי... את טיבה של הפעילות הנסובה סביב מתן שירותי זנות שמא ביסודה עומדת פעילות של סחר בבני אדם או עבירות חמורות אחרות הקשורות לעיסוק בזנות או לניצול העוסקות בזנות, וזאת תוך שימת לב לנקודות הבאות... (1) חוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות... מאפשר הוצאת צו להפסקת פעילותם של מקומות המשמשים לביצוע עבירות. במקרה בו נפתחה חקירה בחשד לביצוע עבירות של סחר בבני אדם או לעבירות נלוות לעיסוק בזנות, כמפורט בחוק, יש לשקול הוצאת צו להגבלת שימוש במקום העיסוק בזנות". בדיון בפני הבהירו נציגי המשטרה והפרקליטות שהמושג "ניצול" בהנחיה זו מתפרש על ידם ככולל את הניצול הכלכלי בכך שהסרסור גובה מחצית מן האתנן שמשלם כל "לקוח". כלומר, גורמי אכיפת החוק עושים רגולציה של הזנות כמקום עבודה מבחינת היחס בין הסכום שמשלם הלקוח לסכום שמקבל העובד. כידוע, רגולציה כזו אינה קיימת בתחומים הנורמטיביים של שוק העבודה בישראל שבו מותרות צורות העסקה מקפחות רבות שיש הרואים אותן כעבדות²⁹, אין בו קשר הכרחי בין הסכום שמשלם הלקוח לסכום שמקבל העובד³⁰, וכל חברה מנסה למקסם את רווחיה. יש שיאמרו שלנוכח טיבו המיוחד של העיסוק בזנות ראוי דווקא בעולם הזנות לעשות רגולציה מסוג זה עוד בטרם היא נעשית בתחומים נורמטיביים של שוק העבודה, ויש שיאמרו שהחלת רגולציה כזו דווקא בתחום הזנות היא אבסורדית. אינני מוצא טעם להעמיק בסוגיה רעיונית זו, שכן משמעותה החשובה לענייננו של הפרשנות שהציגו באי כוח המדינה בדיון בפני היא שהמקרה שבפני נכנס לגדר המקרים שהמשטרה והפרקליטות לפי פרשנותן את הנחייתן שלהן אוכפות בהם את החוק.

²⁹ ראו: אמיר פז פוקס "מה בין עבודה לעבדות (מודרנית)?" ספר אדלר, עמ' 217 (טרם פורסם).

³⁰ כך למשל בעולם המשפט יכול משרד עורכי דין לחייב את הלקוח עבור "שעת מתמחה" בסכום גבוה בהרבה מזה שהוא משלם בפועל לאותו מתמחה.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

45. עוד יש לציין כי בשני נוסחיה של ההנחיה נקבע בסעיף 8(ו) כי עניין באכיפה קיים גם במקרים שבהם העיסוק בזנות מהווה מטרד לשכנים – ובענייננו כאמור לעיל היתה תלונה על מטרד. בנוסח החדש של ההנחיה, שעומד בתוקף כיום, נוסף סעיף 8(ז) שלפיו יש עניין באכיפה במקרה שבו כמו בענייננו "פעילותו של מקום העיסוק בזנות היא בהיקף גדול. במקרה כזה, מתחזקת ההנחה, שמקום כזה מתנהל על ידי סרסור, גם אם פעילותו של הסרסור נעשית מאחורי הקלעים. למותר לציין שאין נפקא מינא אם הסרסור הוא גבר או אישה".

46. בסעיף 10 להנחיה נקבע כי תינתן עדיפות נמוכה באכיפה או אף יקבע שאין כל עניין באכיפה "בנסיבות בהן מדובר בהתארגנות עצמאית של מספר מצומצם של נשים העוסקות בזנות, השוכרות בצוותא חצרים לשם ביצוע פעילותן או כאשר אחת הנשים שוכרת חצרים ומציעה לחברותיה (העוסקות בזנות) לפעול בחצריה כנגד תמורה כספית סבירה, כשלא מתקיימים יחסי תלות או מרות".

47. הפרקליטה דליה אברמוף, הממונה הארצית על אכיפת עבירות נלוות לזנות, הוסיפה והצהירה בפני כי הפרקליטות אינה אוכפת עוד את החוק לפי הפרשנות שנתן השופט אגרנט בפסק הדין בעניין מרים תורגימן לעבירה של החזקת מקום לשם זנות. כלומר, ככלל אין מעמידים עוד לדין אישה שמשתמשת בדירת מגוריה לצורך עיסוקה בזנות למעט במקרים של מטרד ממשי (ראו גם בפסקה 21 לסיכומי המדינה בתיק).

48. מבלי להרחיב בדבר אציין שהילה שמיר מצביעה במאמרה הנזכר לעיל³¹ על יתרונות גישת הכלאיים הנוהגת בישראל שבה אומצה בחוק גישה של "מיגור חלקי" שבה מופללים חלק גדול מהמעשים הקשורים בזנות כמתואר לעיל, אך בפועל הרשויות נהגו בסובלנות בזנות ולמעשה יצרו רגולציה בלתי פורמאלית שלה - באמצעות מדיניות של אכיפה פלילית חלקית המעוגנת בהנחיות הפרקליטות ובהיבטים של מיסוי, תשלום קצבאות לנשים העוסקות בזנות ותשלום פיצויים לנפגעות תאונות עבודה. כדבריה: "הגישה ההיברידית מבטאת הבנה שגם אם זונות הן קורבנות של שיטה פטריארכלית וקפיטליסטית אין משמעות הדבר שהדין צריך להעצים ולאשרר את היעדר הזכויות שלהן".

³¹ ה"ש 25

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

האם יש מקום להוציא צו שיגביל את השימוש במקום:

49. כפי שהבהרתי לעיל, במקרה זה מתקיימות הדרישות הפורמאליות המאפשרות הוצאת צו שיגביל את השימוש בנכס, שכן קיים יותר מאשר יסוד סביר לחשש שאם לא יוצא הצו ימשיכו לעבור במקום עבירות של סרסרות למעשי זנות, החזקת מקום לשם זנות והשכרת מקום לשם זנות. זאת, בניגוד למקרים שאליהם הפנו באי כוח המשיבות והמשיב שנדונו בפני השופט שמאי בקר בבית משפט זה בצ"א 51288-02-11 ו-37516-02-11 **מדינת ישראל נ' א"א**, שבהם לא נמצאו ראיות לקיומו של סרסור כמובנו בחוק.

50. באי כוח המשיבות והמשיב טענו כי משמעות העובדה שהחוק נוקט במונח "רשאי" באשר לסמכות בית המשפט להוציא צו היא שגם כאשר יש יסוד סביר לחשש שיעברו במקום שאת השימוש בו מבקשים להגביל עבירות המנויות בחוק, לא חייב בית המשפט להוציא צו שיגביל את השימוש במקום. בעניין זה הפנו עורכי הדין להחלטתו של השופט צחי עוזיאל מבית משפט זה בצ"א 46171-03-12 **מדינת ישראל נ' א"ז** (2012) שבה נקבע שלבית המשפט שיקול דעת בעניין. תימוכין לעמדה זו ניתן למצוא גם בהוראות חוק שונות שמשמטשות במונח "רשאי" כאשר מדובר בסמכות שיש לבית המשפט שיקול דעת האם לממש אותה (ראו כדוגמה ההוראות בעניין חילוט רשות בחוק המאבק בארגוני פשיעה, תשס"ג-2003).

51. כשלעצמי אני סבור שבמקרים שבהם מתקיימים תנאי החוק להגבלת השימוש במקום שיקול הדעת הנתון לבית המשפט בעניין הוא מצומצם, שכן מדובר בצו שנועד למניעת ביצוע עבירות עתידיות, ובית המשפט אינו יכול לתת היתר להפרת החוק. זוהי אחת הסיבות לכך שבראשית הדיונים בתיק זה פניתי לנציגי המדינה בבקשה שישקלו מחדש את בקשתם להגבלת השימוש במקום לנוכח עמדתן של הנשים שעוסקות בזנות במקום וביקשו שהוא לא יסגר. **כוחם של גופי אכיפת החוק, ששוקלים שיקולים של עניין לציבור, הוא שלא לפתוח בהליך שאם יפתח יוליך לתוצאה שנזקה עולה על תועלתה.** יתר על כן, החלטה של גופי אכיפת החוק שלא לפתוח בהליך מסוים בשל נסיבותיו המיוחדות אינה משפיעה על מעמד החוק בעיני האזרחים באותה מידה כמו החלטה של בית המשפט שנתפסת בציבור כמתירה להמשיך ולהפר את החוק.³²

³² יתכן אף שניתן לראות בפעילותה של הפרקליטות בהחלטות האם לפתוח בהליך אכיפה כמגשימה במידה מסוימת את הרעיון של פעולה בסביבה של "הפרדה אקוסטית" כהגדרתו של מאיר דן כהן, מה שלא ניתן לומר כלל על החלטותיו הפומביות של בית המשפט בבקשות שמוגשות לו.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

52. אני סבור ששיקול הדעת של בית המשפט כאשר מתקיימים התנאים הקבועים בחוק אינו חורג בהרבה מן הבחינה האם המעשים שיש יסוד סביר לחשש שיעשו במקום הם כאלה שמוצדק להעמיד לדין פלילי בגינם. כלומר, שפרשנותם התכליתית והחוקתית של סעיפי העבירה הרלבנטיים כוללת מעשים אלה, שלא מדובר בזוטי דברים וכדומה. כמוכן, יש לבחון גם את הפגיעה בזכויות חוקתיות אם יוצא צו והאם מדובר באכיפה מפלה.

53. המשיבים בפני לא העלו טיעון חוקתי הנוגע לאנומליה החוקתית, שבה הזנות מותרת אך אסורים מעשים רבים הסובבים אותה. באי כוח המשיבות והמשיב הזכירו את הפגיעה בזכות לקניין ובחופש העיסוק שיגרמו כתוצאה של הוצאת צו כפי שנתבקשה, אך לא תקפו בתקיפה חוקתית אף אחד מסעיפי החוק הרלבנטיים לדיוננו – לא בחוק הגבלת שימוש במקום ולא בחוק העונשין. לפיכך יעסוק הדיון שלהלן בפרשנות החוקים בלבד.

54. אפתח ואומר שהואיל והזנות מותרת בישראל, אין זה מקומם של גופי אכיפת החוק לפעול לצמצמה כלשון הנחיית הפרקליטות, ומבחינת הדין לא היה מקום לשימוש במונח "מיגור הזנות" כתיאור של יעד עבודה בכתבי הטענות שהגישו באות כוח המדינה בתיק זה. בשנים האחרונות אמנם מתנהל מאבק ציבורי ופרלמנטרי להפלת "לקוחות" הזנות, אך לעת עתה, מדובר במעשים מותרים³³. עם כל הקושי בדבר, נכון להיום החוק אינו רואה בזנות עצמה כעבדות, מכיר באוטונומיה של אישה להחליט לעסוק בזנות, ומתיר לגברים לשלם כסף עבור יחסי מין עם נשים שזה עיסוקן³⁴.

55. קיים קושי לקבוע מהי תכליתו של ההסדר החוקי האנומלי הנוגע לתופעת הזנות, שלפיו הזנות מותרת במונח החזק – כלומר, לא רק האישה שעוסקת בזנות אינה עוברת עבירה אלא גם "הלקוח" אינו עובר עבירה - ואילו יתר הפעילויות הסובבות את הזנות אסורות. אם יוצאים מנקודת הנחה שהשיקול המרכזי הוא בהגנה על האוטונומיה של האישה, הרי שניתן להצדיק את האיסורים על פעילותם של סרסורים למיניהם גם כאשר הזנות עצמה מותרת, בכך שפעילותם מגבילה את האוטונומיה של הנשים. אם יש מי שמרוויח כלכלית מעיסוקה של אישה בזנות הוא הופך לבעל עניין בכך שנשים יעסקו בזנות, ובשל כך הוא צפוי לעודד, ללחוץ ואף לכפות על אישה שתתחיל לעסוק בזנות או שתמשיך לעסוק בכך, וכן שתגביר את פעילותה בזנות, ושתעשה זאת בתנאים המעצימים את רווחיו הכלכליים ועדיפים לו ולא לה. כלומר, הוא מצמצם את האוטונומיה שלה.

³³ ראו למשל מאמרה של נויה רימלט בה"ש 23 לעיל.

³⁴ כאמור לעיל, הניסוח המגדרי הוא מכוון, ובא להדגיש את הקושי שבהסדר החוקי.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

56. יש לזכור שתופעת הזנות אינה נוגעת לשאלה מגדרית בלבד אלא גם לשאלה מעמדית. כפי שתופעת הזנות מהווה ביטוי לפערים בין גברים לנשים בחברה (ואולי גם תורמת להם) היא גם מהווה ביטוי לפערים בין עשירות לעניות. כפי שיש להתייחס ברצינות ובכובד ראש לטענות הפמיניזם הרדיקלי הנוגעות להיבטים המגדריים של תופעה זו, אין גם לבטל כלאחר יד את הטענה שהפערים הכלכליים בחברה תורמים תרומה מכרעת לקיומה של תופעת הזנות, ושכנגזרת מכך אין זה הוגן לאסור את הזנות כל עוד פערים אלה לא יצטמצמו בצורה דרסטית. בצד תשומת הלב לפגיעה בחופש העיסוק של הנשים כתוצאה מסגירת המקום שאת השימוש בו מבקשים להגביל, יש לשים לב כמובן לחופש העיסוק המצומצם מבחינה מהותית שהוביל אותן לבחירה בעיסוק זה. זאת, שהרי אף על פי שהעיסוק בזנות הוא מותר אין כל ספק שכניסוחה של שולמית אלמוג³⁵ מי שעוסקת בזנות משלמת מעין "מס קלון חברתי" וכדבריה: "חלק בלתי נפרד מהעיסוק בזנות הוא מחיר של השפלה חברתית... הקלון החברתי משמעו תשלום מחיר חברתי ותדמיתי כבד ביותר". ברי לכן שגם אם יש יסוד של בחירה בעיסוק בזנות, הרי שניתן להניח שבמרבית המקרים מדובר בבחירה בתוך מרחב בחירה מצומצם שאותו יש להרחיב (ישנם, כמובן, מקרים של בחירה מלאה).

57. הן מבחינה מעשית והן מבחינה מוסרית אני מוצא טעם רב בגישתה של העדה נעמי לבנקרון שצמצום תופעת הזנות יבוא (אם בכלל) כתוצאה מצמצום פערים בחברה, תמיכה בנשים חד הוריות, סיוע בדיור ציבורי וכדומה (בצד שינוי ערכים בחברה). הדרך הנוספת, שהציעה העדה נעמה ריבלין זאבי, שמשמעותה לייסר את הנשים שעיסוקן בזנות באמצעות סגירת מקום עיסוקן וחיובן לעבור לעיתים תכופות ממקום למקום, נראית לי מסוכנת ובלתי אפקטיבית. עדיפה בהרבה בעיני פעילותה החשובה של ריבלין זאבי לפתיחת מרחב אפשרויות אלטרנטיבי לעיסוק בזנות במסגרת תכנית "סלעית".

³⁵ שולמית אלמוג, ה"ש 24, עמ' 17.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

58. אני סבור שכל עוד הזנות מותרת בישראל - כל עוד המחוקק לא אסר על גברים לקנות בכסף יחסי מין מנשים זרות להם, חובתה של המדינה היא לצמצם את הפגיעה בנשים העוסקות בזנות. דחיקתן של הנשים שעוסקות בזנות אל הרחוב היא פגיעה בכבוד האדם שלהן שאין להשלים עמה. מכאן שמתן פרשנות לחוק העונשין שלפיה כל עיסוק בזנות בתוך מבנה מוליד עבירה היא פרשנות לא חוקתית, שיש לדחותה. זו הסיבה שעמדתי על כך שהמדינה תבהיר את עמדתה באשר למעמדה של הלכתו של בית המשפט העליון בפרשת מרים תורג'מן, שהוזכרה לעיל. לפי דרישתי, המדינה הבהירה כאמור לעיל שהלכה זו אינה עומדת עוד מבחינתה (ראו פסקה 21 לסיכומי המדינה בתיק). כלומר, אישה שתעסוק בזנות מדירת מגוריה לא תואשם עוד ככלל בהחזקת מקום לשם זנות (כנראה, למעט במקרה של גרימת מטרד ממשי). יתר על כן, הנחיית פרקליט המדינה 2.2 העוסקת באכיפת עבירות נלוות לזנות מבהירה כאמור לעיל כי קיימת עדיפות נמוכה באכיפה (אם בכלל) נגד קבוצת נשים שהתאגדו (לא משפטית) לשכור לעצמן מקום פעולה משותף לשם עיסוק בזנות או שאחת מהן שכרה את המקום והזמינה את חברותיה לחלוק אותו עמה. לפי תפיסתי, גם בשני סוגי מקרים אלה אין מקום לאכיפה כלשהי בהיעדר נסיבות חריגות. כלומר, לא מדובר בעדיפות נמוכה באכיפה כלשון הנחיית הפרקליטות, אלא שאין מקום לאכיפה כלשהי, ופרשנות של חוק העונשין ברוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (שכידוע, לא היה קיים בעת שניתן פסק הדין בעניין מרים תורג'מן) מחייבת אף להוציאם מכלל המקרים שבהם נעברת עבירה של החזקת מקום לשם זנות. אם לא כן, משמעות הדבר היא שהמדינה שמתירה ומאפשרת את הזנות, שולחת לרחוב את הנשים העוסקות בכך.

59. אילולא הצהירה המדינה בפני כי בשלושת סוגי המקרים המתוארים לעיל לא ייאכף החוק, הייתה משמעות הדבר שלפי עמדת המדינה על נשים שעיסוקן בזנות לקיים את יחסי המין ברחוב. עמדה כזו הייתה מצדיקה דחיית הבקשה להגביל את השימוש במקום שאליו מתייחסת הבקשה. זאת, כיוון שמשמעות הבקשה הייתה שהמדינה מבקשת שגם הנשים שהתנגדו לבקשה שבפני יעבירו לרחוב את פעילותן בזנות, ובכך הייתה נגרמת פגיעה חמורה בכבוד האדם שלהן. במצב שבו המדינה מודיעה כי הן יכולות להמשיך לעסוק בעיסוקן בדירתן או במקום פעילות משותף שישכרו ויופעל ללא מעורבות סרסור כמובנו בחוק, אין פגיעה בכבוד האדם שלהן, ואולי אף תהיה בכך תרומה לכבוד האדם שלהן, כיוון שהאוטונומיה שלהן בבחירת עיסוקן ותנאיו תגדל, ולפחות ניצולן הכספי יצטמצם.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

60. בהקשר זה יש להתייחס לקריטריון של מספר הנשים הפועלות במקום מסוים כאינדיקציה לקיומו של סרסור (ובמיוחד המספר של 5 נשים שבו נקבה עורכת דין אברמוף) כקריטריון ראייתי בלבד, ואל חזקה זו כחזקה הניתנת לסתירה. כמו כן, כפי שטענה עו"ד צוטקוב, אם יתאגדו המשיבות שעיסוקן בזנות בסיועה לשכור מקום לפעולתן ללא מעורבות סרסור, מן הראוי שלא להעמיד לדין גם את מי שישכיר להן את המקום, שאם לא כן ירוקן חריג זה מתוכן. עוד יש להדגיש כי גם את קיומו של מטרד כהצדקה לאכיפה יש לבחון בקפידה כדי לא לרוקן מתוכן חריגים אלה.

61. יצוין שהתקיימותו של החריג של אישה שעיסוקה בזנות אשר שוכרת מקום לעיסוקה ומזמינה את חברותיה לפעול עמה הוא זה שעמד ביסוד החלטתו של השופט עוזיאל בעניין א"ז שהוזכרה לעיל.

62. אין ספק שהגבלת השימוש במקום פוגעת בחופש העיסוק של הנשים שעוסקות בו בזנות, אך מדובר בפגיעה מכוח חוק, שנועד לתכלית ראויה של מניעת ניצולן הכספי והגדלת האוטונומיה שלהן בבחירת עיסוקן והיקף פעילותן (גם אם בטווח המיידי ההחלטה עצמה נוגדת את עמדתן). משמעות הצבת החלופות שבהן לא יאכף החוק, היא שהמשיבות אינן צריכות לעבור לעסוק בזנות ברחוב, וחופש העיסוק שלהן יפגע במידה שאינה עולה על הנדרש. למשיב 2 אין כל זכות לעסוק בסרסרות לזנות בניגוד לחוק. איני רואה אף צורך להסביר מדוע הגבלה זו על חופש העיסוק שלו לנצל את הנשים שעיסוקן בזנות מוצדקת בראי חוק היסוד.

האם האכיפה במקרה זה היא אכיפה בררנית או פסולה מטעמים אחרים:

63. בא כוחו של שוכר הנכס ("בעל הבית" כלשון המשיבות) טען כי האכיפה במקרה זה היא אכיפה בררנית. כבסיס לכך הציג כאמור לעיל רשימה שהרכיב (באופן לא ידוע) של 70 מקומות עיסוק באיזור המרכז הדומים לטענתו לזה שאת השימוש בו מבקשים להגביל (לדבריו, כמה מהם דומים לו גם בהיקף הפעילות), וצירף אליה שורת פרסומים לשירותי זנות. לדבריו, מאז שהגיש רשימה זו לפני כשנה, נסגרו רק שניים מבין המקומות המוזכרים ברשימתו. המדינה הציגה מנגד רשימה של 28 מוסדות דומים ברחבי הארץ שנגדם הוצאו צווי הגבלת שימוש מאז שנת 2013. לבאות כוח המדינה לא היו הסברים ממשיים לכך שרק שניים מבין המקומות שברשימה שהכין עו"ד גלילי נסגרו, וגם תשובותיהם של נציגי המשטרה בעניין זה היו בעייתיות. המענה הבסיסי היה שמדיניות האכיפה ממומשת בכפוף למגבלות של משאבים ועל פי סדרי עדיפויות שקובעות לעצמן הרשויות, אך אלה לא פורטו בפני.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

64. על אף האמור לעיל לא מצאתי מקום לדחות את הבקשה להוצאת צו להגבלת שימוש בשל אכיפה בררנית. מי שטוען טענה של אכיפה בררנית בבקשה לצו מן הסוג שמתבקש כאן ניצב מול קושי מיוחד שנעוץ בכך שמדובר בצו שעניינו מניעת ביצוע עבירות בעתיד. לתפיסתי, על מנת שטענה לאכיפה בררנית תתקבל במקרה שמשמעות קבלתה היא מתן אפשרות לבצע עבירות בעתיד, צריך הטוען לה לעמוד ברף גבוה בהרבה מזה שבו צריך לעמוד מי שטוען לאכיפה בררנית בהעמדה לדין פלילי שעניינה ענישה על עבירות שבוצעו בעבר. זאת, כיוון שבית המשפט אינו מוסמך להתיר את אשר המחוקק אסר. אכן, במקרה שבו לא מבוצעת כל אכיפה או כמעט לא מבוצעת אכיפה תתקבל טענת אכיפה בררנית גם לגבי צו הנוגע לעתיד, אך ודאי שאין זה המקרה שבפני, שבו כאמור לעיל הציגו באות כוח המדינה נתונים על כך שהוצאו צווי הגבלת שימוש בעשרות מקרים, והאכיפה נעשת כמפורט לעיל על בסיס הנחיות אכיפה מפורטות (ראו לעיל מובאות מהנחייה 2.2 של פרקליטות המדינה והסבר על פרשנותן של הנחיות על ידי הרשויות)³⁶. זאת, מעבר להגשת כתבי אישום בגין אותן עבירות במקרים נוספים. גם אם מדובר באכיפה חלקית, לא הוכחה בפני אכיפה בררנית, וודאי שלא במובן החזק – כזו המונעת משיקול זר. אמנם עדויות קציני המשטרה בפני היו בעייתיות – הן כל אחת לעצמה והן בשל ההבדלים ביניהן. ואולם על אף ההבדלים בין העדויות והתשובות החלקיות שסיפקו קציני המשטרה השתכנעתי כי לא היה שיקול "גאוגרפי" בהגשת הבקשה לצו בתיק זה - שהרי אין טענה שהאכיפה נעשתה כיוון שיצחק שדה הוא רחוב יוקרתי (זאת, בניגוד למקרה שנדון בפני השופט ירון גת בצ"א 1078-03-15 ד"ק נ' מדינת ישראל (12.3.2015)). השתכנעתי גם שאמנם הייתה תלונה על מטרד, שהביאה לפתיחת התיק. אציין עוד, שגם אם כטענת עו"ד גלילי שנתמכה בעדויות חלק מן המשיבות, במהלך ההליכים בפני נסגר המקום שבו אנו עוסקים על ידי המשטרה למספר שעות ללא צו מתאים, הרי שפגם זה בפעולת הרשות אינו יכול להקנות ללקוחו רשות להמשיך להפר את החוק, ועליו לחפש תרופות אחרות לפעולה פגומה זו של הרשות. בשולי הדברים אעיר שאני מוצא כבעייתית את ההשוואה שערך עו"ד גלילי בין הצו המתבקש כאן לצווים הנוגעים לעבירות תכנון ובניה ורישוי עסקים שכן מדובר בעבירות מסוג שונה לחלוטין - כאן מדובר בעבירה של סרסרות הנוגעת לניצול בני אדם ואילו שם מדובר בעבירות רגולטוריות באופיין.

³⁶ לעניין החשיבות של קיומן של הנחיות אכיפה בהקשר של טענת אכיפה בררנית ראו: ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נ' פולדי פריץ (2013). לעניין נטיית בית המשפט שלא להתערב בסדרי העדיפויות באכיפה ראו: ע"מ 2847/13 מארק שלמה שמחה איסמעילוף נ' ראש ממשלת ישראל (23.3.2016).

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

65. הואיל ולמשיב 2 אין כל זכות חוקית להמשיך בעיסוקו הנטען כסרסור לזנות, עליו לתעל את טענותיו על חלקיות האכיפה לדרישה שיאכפו את החוק גם נגד אחרים ולא לטעון שאין לאכוף את החוק כלפיו.³⁷

הערות נוספות לפני סיום:

66. בדברי ההסבר להצעת החוק שמכוחו מתבקש צו הגבלת השימוש נאמר ש"צו ההפסקה נועד ליתן בידי רשויות אכיפת החוק אמצעי יעיל לצמצום התופעה העבריינית של העסקת אנשים בזנות"³⁸. עם זאת, יש לזכור שהחוק נחקק לפני כעשר שנים כחלק מהמאבק בתופעה הקשה של סחר בנשים, שלמרבה הבושה ישראל הייתה אחת המובילות בה. על אף הרקע לחקיקתו המחוקק לא הגביל כאמור את הוצאת הצווים מכוחו רק למקרים הקשורים בסחר בנשים. בדיון בפני לא הייתה מחלוקת שהמאבק בסחר בנשים בישראל נחל הצלחה גדולה, והתופעה הצטמצמה בצורה דרסטית. מכתבי הטענות שהוגשו על ידי באות כוח המדינה עלה כי לאחר הצטמצמות הסחר בנשים עברה המדינה להשקיע משאבי אכיפה במאבק בזנות (כלשון כתבי הטענות) ולאכיפת העבירות הנלוות לזנות שאותן המדינה מגדירה כמצע לסחר בנשים. לנוכח דברים אלה, ובשל הנטייה הטבעית של מנגנונים לשמר את עצמם, **אני סבור שעל המחוקק לשוב ולבחון את ההצדקה לקיומו של החוק בניסוחו הקיים על רקע שינוי המצב בשטח.**

67. בהקשר זה רלבנטיים דבריה של נעמי לבנקרון על כך שהמאבק המוצלח בסחר בנשים בעשור שעבר דרש מעורבות משטרתית מוגברת שהביאה לעימות בין המשטרה לנשים העוסקות בזנות, תוך פגיעה בזכויותיהן - בעיקר של הנשים המקומיות העוסקות בזנות. לדבריה, באכיפה המוגברת טמונות סכנות רבות – החל בירידת הזנות למחתרת ועד אי שימוש בקונדומים כדי שלא יוותרו ראיות לעיסוק בזנות. לבנקרון סבורה ש"המדיניות האגרסיבית והמשפילה המופנית אליהן כיום על ידי המשטרה רק דוחקת אותן עמוק יותר אל תוך עולם הזנות במקום "להושיען". אם אנו חפצים בטובתן, יש להעניק להן את הכלים הנדרשים להן – יידוע בדבר זכויותיהן, הקמת מקלטים והקמת יחידה משטרתית שתטפל בהן (והיא בלבד)"³⁹. **מן הראוי, כמובן, שהמלצות אלה ישקלו על ידי הגורמים המתאימים.**

³⁷ לעניין הזכות לקבל טובת הנאה שאחר קיבל בטעות, ראו: בג"ץ 637/89 חוקה למדינת ישראל נ' שר האוצר (1991).

³⁸ הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 83) (צווי הפסקת שימוש למקום המשמש לביצוע עבירות זנות), התשס"ה-2004, ה"ח

התשס"ה 56, 15.11.2004, עמ' 18.

³⁹ נעמי לבנקרון, "מה לה לסטודנטית למשפטים בבית זנות?...?", ה"ש 16 לעיל, עמ' 208.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

התוצאה:

68. לנוכח האמור לעיל, הִחְלַטְתִּי היא שיש מקום מבחינה משפטית להוציא צו שיגביל את השימוש במקום שלגביו התבקש. הטעמים העיקריים לכך הם אלה:

א. השתכנעתי שיש יסוד סביר לחשש שאם לא יוגבל השימוש במקום שאליו מתייחסת הבקשה ימשיכו לעבור בו עבירות של סרסרות למעשי זנות, החזקת מקום לשם זנות והשכרת מקום לשם זנות.

ב. המדינה התחייבה בפני שכלל לא ייאכף סעיף החוק הנוגע להחזקת מקום לשם זנות אם מדובר באחד המצבים הבאים –

(1) העיסוק בזנות הוא בדירת מגוריה של האישה העוסקת בזנות.

(2) העיסוק בזנות הוא במקום שנשכר לצורך העיסוק בזנות על ידי מספר נשים במשותף לצורך עיסוקן בזנות.

(3) העיסוק בזנות הוא במקום שנשכר על ידי אישה לצורך עיסוקה בזנות והיא הזמינה נשים נוספות שזה עיסוקן לחלוק אותו עמה.

משמעות הדבר היא שהנשים שעיסוקן בזנות, אשר התנגדו להגבלת השימוש במקום שלגביו הוגשה הבקשה, לא יצטרכו להעביר את עיסוקן לרחוב כפי שחששו. בכך נמנעת הפגיעה שהייתה צפויה בכבוד האדם שלהן אם חששן שידחקו לעיסוק בזנות ברחוב היה מתמש, והפגיעה בחופש העיסוק שלהן מצטמצמת והופכת מידתית. כמו כן, הוצאת הסרסור כמובנו בחוק מן התמונה תורמת לאוטונומיה של כל אישה בבחירת עיסוקה ותנאי עיסוקה, ומצמצמת לפחות את ניצולה הכספי.

ג. השתכנעתי שהאכיפה במקרה זה תואמת את הנחיות האכיפה של הפרקליטות כפי שהן מתפרשות על ידה דרך קבע, ולא הוכחה בפני טענת אכיפה בררנית או קיומו של פגם חמור בפעולת הרשות במידה כזו המצדיקה לדחות את הבקשה.

69. אשר להיקפו של הצו - באות כוח המדינה בדיון הסכימו כי כדי לצמצם את הפגיעה בזכות הקניין צו ההגבלה שיוצא בתיק זה יתיר להשתמש במבנה בשימושים חוקיים, והמקום יסגר רק אם ימשיך בפעולתו הנוכחית במתן שירותי מין, וכך אני מצווה.

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין

70. לאחר הגשת הבקשה בתיק זה הורה השופט שדן בתיק באותה עת למדינה להמציא למשיבים את העתק החומר שעליו נסמכת הבקשה. המדינה ביקשה רשות לערער על החלטה זו, עניין שעיקבו את ההליכים בתיק. כאשר הועבר התיק לטיפול, התייצבו בדיון הנשים שעיסוקן בזנות במקום שאותו ביקשו לסגור, והביעו את התנגדותן להגבלת השימוש במקום. על מנת להגן על זכויותיהן של נשים אלה ביקשתי שהמדינה תשקול מחדש את בקשתה להגבלת השימוש במקום, וקבעתי כי תודיע החלטתה בתוך 30 יום. המדינה שבה וביקשה ארכות למסירת החלטתה בעניין זה. לבסוף הגישה המדינה לאחר כחמישה חודשים עמדה בת 20 עמודים שאליה צירפה תצהיר בן 16 עמודים של עדה מומחית מטעמה. תגובה זו הצדיקה כמובן קבלת תגובות של המשיבות והמשיב, והביאה לכך שגם המשיבות גייסו באופן מובן עדה מומחית מטעמן על מנת להתמודד עם התצהיר שצירפה המדינה. התוצאה של כל אלה היא שההליכים בתיק נמשכו זמן רב, ואין אלמנט של מיידיות בהוצאת הצו.

71. אינני סבור כטענת באת כוח המשיבות, עו"ד צווסקוב, שבהיעדר מיידיות אין להוציא צו. הצו הוא אפקטיבי גם בהיעדר מיידיות. עם זאת, אני סבור כי יש בהיעדר המיידיות כדי להוות הצדקה נוספת למתן זמן התארגנות למשיבות שעוסקות בזנות במקום בטרם יכנס הצו לתוקף. זמן התארגנות שמוצדק קודם כל בשל עצם העובדה שהצו פוגע בחופש העיסוק שלהן שהוא זכות חוקתית מוגנת. יש לקוות שזמן ההתארגנות גם יקטין את הסיכוי שהצו יביא לפגיעה בזכותן החוקתית של המשיבות לכבוד האדם בדחיקתן לעיסוק בזנות ברחוב או במקום עיסוק אחר שבו ינוצלו עוד יותר מאשר במקום שאת הגבלת השימוש בו ביקשה המדינה.

72. לפיכך, אני קובע שצו הגבלת השימוש יכנס לתוקף ביום 15.9.2016, ותוקפו למשך 90 יום בהתאם לקבוע בחוק.

73. אני מקווה שהן המחוקק והן גורמי אכיפת החוק ישימו לבם להערות המפורטות בגוף ההחלטה, ושקולן של הנשים שעיסוקן בזנות לא יושתק בעת שדנים בעניינין.

ניתנה היום, 30.5.2016, בלשכה.

איתי הרמלין, שופט

בתי המשפט

צ"א 02/14/1424

בבית המשפט השלום בתל-אביב – יפו

תאריך: 30.5.2016

לפני: כבוד השופט איתי הרמלין